

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Блудова Ю.О. *(Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, м. Харків, Україна)*

Художньо-естетичний смак – особлива аналітико-диференційована форма естетичної свідомості особистості, яка фіксує структурні та змістовні особливості твору мистецтва, його жанру.

Формування розвиненого художньо-естетичного смаку можливо лише на основі таких компонентів естетичної свідомості, як естетичні емоції, почуття, судження, інтереси, потреби, ідеали, ціннісні орієнтації та ін. Смак містить минулий досвід естетичного сприйняття, переживання і емоційно-образного мислення; при спілкуванні з мистецтвом даний досвід актуалізується. Смак – це характеристика особистості і в той же час в художньо-естетичному смаку окремої людини відображаються рівень культури суспільства, його соціальні цілі.

Багато вчених розглядають поняття «естетичний смак» і «художній смак» як синоніми. На наш погляд, художнім смаком володіють фахівці в різних галузях мистецтва, творці художніх творів, а естетичним – кожен, хто здатний естетично сприймати навколишню дійсність і мистецтво, співпереживати, оцінювати їх, творити і самостверджуватися через освоєння мистецтва в різних областях діяльності. Вважаємо, що в єдиному виховному процесі між художнім і естетичним компонентами нема ні «первинності або вторинності» причинно-наслідкових відносин; скоріше, потрібно говорити про взаємозалежність того й іншого. Ми будемо користуватися спареним терміном «художньо-естетичний» смак. Його розвиток можна розглядати у відриві від завдань виховання, він пов'язаний з такими духовними властивостями особистості, як світогляд, моральність, життєві інтереси, культура, інтелектуальність, духовність, творчість та ін.

Ми живемо у час економічної та соціальної напруженості, коли людина не отримує точних орієнтирів для вибору ідеалів, а мінлива мода в різних видах мистецтва обрушує на людей потоки насильства, агресії.

У зв'язку з цим необхідно вести роботу по залученню молоді до справжнього мистецтва. Освоєння шедеврів світової класики може сприяти розвитку художньо-естетичного смаку, вихованню витонченої сприйнятливості і духовної піднесеності наших студентів. Розвинений художньо-естетичний смак послужить "протиотрутою" проти негативного впливу псевдокультури і стане

орієнтиром в освоєнні навколишнього світу і мистецтва, фактором вдосконалення духовної та музично-естетичної культури майбутніх.

З метою активізації пізнавального інтересу як умови розвитку художньо-естетичного смаку ми спробували визначити ефективні, на наш погляд, шляхи підвищення рівня смакових уподобань студентів в процесі освоєння мистецтва. В основі методики – формування творчого підходу до навчання в цілому. Ми вважали, що однією з умов підвищення рівня художньо-естетичного смаку студентів буде застосування активних методів викладання, що допомагають сприйняттю справжніх творів мистецтва. У відборі методів художньої педагогіки ми враховували «методичну» спрямованість самого мистецтва і мета педагогічної концепції, що виходить із його природи.

Грунтуючись на теоретичних дослідженнях Д.Б.Кабалевського і Б.М.Неменського ми виділили такі методи: драматургії; підготовки «композицій», тобто залучення студентів до аматорської художньої творчості; створення художнього контексту, спрямованого на розвиток художньо-естетичного смаку через інтеграцію різних видів мистецтв; перекладу сприйняття масового мистецтва на сприйняття класичного мистецтва.

Метод драматургії являє собою театралізоване втілення художньо-педагогічної ідеї теми заняття. Він передбачає створення художнього сценарію і спрямований на розвиток естетичного творчого сприйняття справжніх творів мистецтва.

Метод створення «композицій» або метод залучення студентів до художньої творчості спрямований на формування виконавських сценічних, музичних, художніх умінь і навичок і сприяє розвитку емоційно-сенсорної чуйності студентів.

Метод створення художнього контексту спрямований на розвиток асоціативного сприйняття і дивергентного мислення студентів через інтеграцію різних видів мистецтв (комплексний вплив мистецтв).

Метод перекладу сприйняття масового мистецтва на сприйняття класичного спрямований на формування самостійної творчої активності і позитивного ставлення до процесу навчання і сприяє пробудженню пізнавального інтересу до класичного мистецтва.

Залучаючи студентів до шедеврів музичного, образотворчого, поетичного мистецтва, ми формуємо цілісну особистість майбутнього вчителя і вихователя, його духовно-моральний вигляд. Освоєння справжніх творів мистецтва, художня творчість пробуджують в студентах духовні сили, художньо-естетичний смак, здатність до творчого перетворення навколишнього світу і внутрішньому перетворенню за канонами Істини, Добра і Краси.